

WMO-Raad Emmen

Secretariaat:
Laan van de Iemenhees 60
7823 JK Emmen
Telefoon: 0591 620480
Email: geert.laan@planet.nl

Aan de Gemeenteraadsleden
van de Gemeente Emmen

Emmen, 31 juli 2006

Vijf minuten WMO.

De Leidse filosoof Andreas Kinneging stelde :

"Politici weten over het algemeen geen raad met de fundamentele vragen over maatschappelijke ordening. Zij zijn gericht op de praktische details van het dagelijks bestuur".

WIJ stellen daarom de volgende gewetensvraag:

"Hoeveel tijd heeft u de afgelopen drie maand besteed aan het overdenken van de consequenties van de WMO, en in het bijzonder die voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen?"

U kunt alleen beslissingen nemen als u zich een beeld kunt vormen, het perspectief kunt inleven van de burger die een beroep doet op ondersteuning van zijn leven. Dat betekent visie krijgen. VWS zegt in de handleiding implementatie: visievorming gaat vooraf aan beleidsvorming.

Binnen de WMO is de populatie chronisch zieken, gehandicapten en ouderen het grootst, groeit door vergrijzing. Van de 9 prestatievelden zijn 4 van toepassing voor deze populatie:

- 3: informatie, advies en cliëntondersteuning**
- 4: ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers**
- 5: bevorderen zelfstandigheid en maatschappelijke participatie**
- 6: verlenen individuele voorzieningen t.b.v. prestatieveld (genoemd worden rolstoelen en thuiszorg)**

Het klantenprofiel is duidelijk: men wordt oud, chronisch ziek, gehandicapt,

Buiten hun wil.
Meestal onomkeerbaar.
Aangewezen op zorg/hulpmiddelen/voorzieningen.
Individueel en collectief.

In deze vijf minuten willen wij u prikkelen tot nadenken door een aantal stellingen.

De vrager is altijd in een afhankelijke positie.

Psychologisch.

Lichamelijk.

Bureaucratisch.

De gemeenten zullen in een preambule in hun WMO beleid moeten vastleggen dat chronisch zieken, gehandicapten en ouderen volwaardig mee moeten kunnen doen aan de samenleving, dat deze groepen per definitie in een afhankelijke positie verkeren en dat de gemeenten garanderen dat er een samenhangende structuur van ondersteuning wordt geboden, zodat de mensen die daarop een beroep moeten doen zich altijd verzekerd weten van ondersteuning. De gemeente is dus verantwoordelijk voor inhoud, organisatie en samenhang van de formele en de informele ondersteuning, zoals mantelzorg en vrijwilligerszorg.

Randvoorwaarden en inhoud.

Om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij, zelf keuzes te kunnen maken en daarvoor verantwoordelijk zijn zullen beperkingen moeten worden verminderd of opgeheven. De gemeente biedt een integraal en samenhangend beleid van collectieve en individuele voorzieningen.

Voor het klantenprofiel chronisch zieken/gehandicapten/ouderen zal de ketensamenwerking, waarin de samenhang tussen informele zorg, collectieve voorzieningen en individuele voorzieningen moet worden duidelijk gemaakt. Dit verhoogt effectiviteit en efficiëntie van de ondersteuning.

Op de werkconferentie van 04 juli 2006 werd door het College gesteld dat een beroep op de WMO kan worden gedaan vanuit een "Sober en doelmatig" perspectief: Neen, tenzij".

Een Neen, tenzij beleid is niet acceptabel omdat de meeste mensen die een beroep op de WMO doen niet de deskundigheid en het organisatievermogen hebben om een ondersteuning zelf te realiseren. Daarom dienen de gemeenten deze mensen te ondersteunen bij het vinden van kwalitatief verantwoorde hulp. Mensen met onomkeerbare en soms progressieve beperkingen leven in verschillende omstandigheden en hebben verschillende behoeften. Dit is de reden dat de raad voor de volksgezondheid adviseert zorgplicht anders te definiëren, wat er uiteindelijk in heeft geresulteerd dat Zorgplicht door compensatieplicht is vervangen.

In de toepassing van het gelijkheidsprincipe staan de termen 'zelfredzaamheid' en 'maatschappelijke participatie' centraal en worden beperkingen gecompenseerd in vergelijking tot activiteiten van burgers zonder beperkingen. Gemeenten hebben dus een resultaatverplichting om te compenseren op individuele basis.

Toepassing van de compensatieplicht is uitvoering geven aan het gelijkheidsbeginsel van burgers. De gemeente zal duidelijk moeten maken op welke wijze zij dit principe zal toepassen. Instemming van de belangenorganisatie is een noodzakelijke voorwaarde.

De WVG kende een input gerichte zorgplicht van voorzieningen, gebaseerd op de veronderstelling dat gehandicapte burgers ogenschijnlijk in dezelfde omstandigheden verkeren. De besturingsfilosofie in de WMO, zoals hierboven verwoord maakt het onmogelijk de WVG ongewijzigd. in de WMO op te nemen.

Belangrijke onderdelen van individuele voorzieningen:

De individuele voorzieningen zullen zoveel mogelijk in een individuele PGB moeten worden opgenomen.

Een adequate woonvoorziening, rekening houdend met de individuele behoefte en functioneren. Er dient voldoende capaciteit aan aanpasbare woningen en woningen voor ouderen ter beschikking te staan.

Gegarandeerde thuiszorg: professioneel, mantelzorg, vrijwilligers of een combinatie daarvan. De vrager kan kiezen tussen een PGB dan wel zorg georganiseerd door de gemeente.

Vervoer. De samenwerkende gemeenten zullen een integraal vervoerssysteem moeten hebben voor gehandicapten en ouderen. De grens van de regio wordt bepaald door de totale reikwijdte van de samenwerkende gemeentes, daarbuiten geldt het Valys-vervoer.

Binnen het gebied is zeven dagen per week 24 uur per dag een beroep te doen op dit vervoer. Mocht dit niet zo zijn dan dient een forfaitaire aanvulling plaats te vinden om buiten de vervoerstijden toch te kunnen bewijzen binnen de regio. Voor volledig rolstoel afhankelijk vervoer wordt een speciale dienst ter beschikking gesteld. Ook in dit onderdeel zal de vrager de keuzevrijheid moeten hebben voor een PGB of een door de gemeente georganiseerd vervoerssysteem.

Rolstoelen, sportrolstoelen, scootmobielen e.d.

Bestuur en burger.

De relatie tussen overheid en burger, in dit geval dus de relatie tussen gemeentebestuur en burger is een zeer actueel thema. In het proces naar de WMO zal duidelijk moeten worden of de relatie tussen bestuur en burger ook daadwerkelijk verbetert. De staatsecretaris en de raad voor de volksgezondheid hebben uitgebreid aandacht besteed aan sturingsprincipes en de countervailing power van de belangenorganisaties.

In het nieuwe zorgstelsel, waarvan de WMO een essentieel onderdeel vormt wordt de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal gesteld. Dit leidt tot de dringende noodzaak de vrager naar ondersteuning en zijn belangenorganisaties sterker te betrekken en meer bevoegdheden te geven in het besluitvormingsproces van het gemeentebestuur.

Vanuit het perspectief van het gemeentebestuur wordt een visie ontwikkeld op de WMO, in casu de verschillende klantenprofielen. Vanuit deze visie worden voorstellen gedaan betreffende beleid, uitvoering en financiering. De belangenorganisatie wordt betrokken bij het ontwikkelen van deze voorstellen, waarna het gemeentebestuur besluit tot het doen van voorstellen. Deze voorstellen worden voorgelegd voor advies aan de belangenorganisatie, waarna besluitvorming in de raad plaatsvindt.

De Wmo-raad adviseert u om alleen samen te werken als de samenwerkende gemeenten een hoge mate van hetzelfde beleid willen voeren. Voorkomen moet worden

dat het te voeren beleid in eerste instantie wordt gestuurd door begrotingsmotieven. Nogmaals: eerst visie, dan beleid en pas dan prioriteitstelling.

Als onderdeel van de voorbereiding is het noodzakelijk aan te geven volgens welke criteria wordt samengewerkt met welke gemeenten. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om tot een effectieve en efficiënte medezeggenschapstructuur van vertegenwoordigers van de vragers te komen. Aangegeven moet worden welke voor- en nadelen verbonden zijn aan gemeenschappelijk beleid en uitvoering.

In een column van Marjoleine de Vos in het NRC bekritiseert zij de door minister Hoogervorst zo hoog geprezen marktwerking en komt tot de volgende conclusie:

"Als het gaat om de zorg, hoort er een heleboel bij dat zich niet laat omzetten in winst en concurrentie. Dingen als aandacht, vriendelijkheid, nauwkeurigheid, solidariteit, menselijkheid, belangeloosheid enzovoort. Die kun je niet afdwingen en ook niet kopen, die moet je mogelijk maken".

En dat mogelijk maken is nu de taak van de gemeenten.

Namens Wmo-raad Emmen,

J. Hubers voorzitter.